

ARBOGA KOMMUN

Delårsrapport 2022-08-31

Delårsrapport 2022

Barn- och utbildningsnämnden

Innehåll

Sammanfattning	2
Måluppfyllelse	2
Delårets verksamhet.....	2
Ekonomi	4
Framtid	4
Inledning.....	6
Verksamhetens uppdrag och ansvar	7
Delårets verksamhet.....	8
Måluppfyllelse.....	12
Strategiskt område Inspirerande livsmiljö.....	12
Kommunfullmäktiges mål: Arboga växer och utvecklas.....	12
Kommunfullmäktiges mål: Arboga är tryggt och inkluderande.....	12
Kommunfullmäktiges mål: Arboga är klimatsmart.....	16
Strategiskt område lärande och arbete.....	17
Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till utbildning	17
Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till arbete.....	20
Strategiskt område Inspirerande organisation.....	21
Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare.....	21
Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun ha en god ekonomisk hushållning	22
Internkontroll	23
Ekonomi	24
Driftredovisning	24
Investeringsredovisning.....	24
Framtid.....	25

Sammanfattning

Måluppfyllelse

Mål per strategiskt område	2019	2020	2021	Delår 2022	Prognos 2022
Inspirerande livsmiljö					
1. Alla elever upplever studiero	-	●	●	●	●
2. Alla elever upplever trygghet	-	●	●	●	●
Inspirerande lärande och arbete					
3.1 Måluppfyllelsen förbättras i verksamheterna Behörighet till nationellt program på gymnasiet	◆	■	●	■	
3.2 Måluppfyllelsen förbättras i verksamheterna Examensbevis gymnasiet	●	●	◆	■	
Inspirerande organisation					
5. Kort sjukskrivning ska minska	●	■	●	■	
6. Ekonomi i balans	■	●	●	●	●

Barn- och utbildningsnämnden har egna mål och mätningar som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Till målen i styrmodellen finns mätningar där syftet är att kunna följa mätningens resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll.

Barn- och utbildningsnämnden har 5 mål. I uppföljningen är 3 mål uppfyllda och 2 mål som inte är uppfyllda.

Delårets verksamhet

Verksamhetsområde förskola

På grund av pandemin har frånvaron varit hög bland både barn och medarbetare under den första delen av året. För att kunna hålla förskolorna öppna gick en vädjan ut till vårdnadshavare att ha sina barn hemma under två veckor om det var möjligt. Detta kompenserades med en lägre förskoleavgift.

Ett avtal har tecknats med Christian Eidewald (Göteborgs universitet), en framstående forskare inom förskolans praktik. Eidewald kommer att föreläsa vid några tillfällen för all förskolepersonal samt stödja nyckelpersoner i arbetet med kvalitetshöjande åtgärder. Samarbetet kommer att pågå under två år och syftar till att höja kvaliteten och måluppfyllelsen på alla Arbogas förskolor.

Verksamhetsområde grundskola

Under läsåret 2020-2021 fanns osäkerhet kring det ekonomiska läget och hur resursfördelningen skulle påverka de olika skolorna. Detta läsår har planeringsförutsättningar varit bättre och rektorerna har kunnat planera sin verksamhet mer långsiktigt. Grundsärskolans verksamhetsområde är svårare att planera då det är anslagsfinansierat och ej bygger på elevpeng. Det har även skett en fortsatt ökning av elever i grundsärskolan och ekonomin är inte i balans. Fortsatt arbete med detta behöver göras under nästa år. För att klara av det ökade elevantalet har grundsärskolans verksamhet flyttat till Engelbrektskolan.

I början av året 2022 drabbade pandemin grundskolan och grundsärskolan hårt, både personal och elever hade en hög frånvaro. Under våren har arbete pågått för att ta igen undervisningstid genom lovskola och läxhjälp på alla våra skolor, dessa insatser har dock inte nått hela vägen fram då våra resultat i årskurs 9 har gått ner jämfört med förra läsåret. Om vi däremot ser på elevgruppernas utveckling från årskurs 8 och även längre tillbaka så har det skett en god progression. Frånvaron har naturligtvis påverkat undervisningens kvalitet och elevernas lärande.

Vi har under året lyckas rekrytera flera behöriga lärare till tjänster inom ämnen där vi tidigare haft svårt att rekrytera. Vi saknar till viss del fortfarande behörighet inom hemkunskap, moderna språk, matematik och musik i årskurserna 7–9 samt behöriga fritidspedagoger till våra fritidshem.

De största utmaningarna i framtiden för grundskolan är fortsatt förutsättningar såsom ekonomin, lokalerna, kompetensförsörjning och likvärdighet utifrån skelsegregation där elevsammansättningen är uppdelad mellan våra skolor. Då det gäller inre förutsättningar så är det utvecklingen av kunskapsresultaten som behöver fortsätta att vara i fokus.

Två av Arbogas skolor, Nybyholmsskolan och Gäddgårdsskolan F-6 har en större andel nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska. Måluppfyllelsen i svenska som andra språk behöver fortsatt öka. Språkutvecklande arbete behöver fortsätta och utvecklas även under läsåret 2022-2023.

Verksamhetsområde gymnasium

Enligt egna beräkningar är andelen examensbevis lägre i år jämfört med föregående läsår. Distansundervisning och partiell distansundervisning under stora delar av dessa elevers gymnasietid har påverkat motivation och resultat i vissa kurser.

I gymnasieskolan syns en förändring till att fler elever är i behov av specialpedagogiskt stöd. Gymnasieskolan behöver skapa fler förutsättningar för elever att förbättra sin studieteknik och planeringsförmåga.

Verksamhetsområde elevhälsa

Antalet kuratorer har ökat och är nu fyra till antalet. Tillskottet av en kurator har bland annat inneburit att låg- och mellanstadieskolorna har fått ökad tillgång till kurator, då tiden har kunnat fördelas på ett mer jämnt sätt. Kuratorerna tillsammans med psykologen har under våren erbjudit handledning till fritids- och resurspedagoger på flera skolor. Insatsen har varit mycket uppskattad och kommer att fortsätta även under nästa läsår.

Ekonomi

Helårsprognosen för 2022 är vid delårsbokslutet 0 kr. Dock finns fortfarande en stor osäkerhet kring grundsärskolans resultat och gymnasiets interkommunala verksamhet då elevernas rörlighet pågår fram till den 15 september. Ytterligare en osäkerhet är lokalkostnader då flera lokalförändringar i grund- och grundsärskolan har genomförts på grund av ett ökat elevantal och myndighetskrav.

Framtid

Verksamhetsområde förskola

På grund av den ökade frånvaron hos barn under pandemin har barnens språkutveckling hämmats. Det är därför av vikt att barnens närvaro ökar i förskolan och barnen där får rikliga möjligheter att utveckla sin språkliga förmåga.

Ändringar i skollagen syftar till att öka deltagandet i förskolan genom att hemkommunen blir skyldig att ta kontakt med vårdnadshavarna och upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Det ska även bli obligatoriskt för kommunerna att erbjuda förskola bland annat till barn som har bott i Sverige under en kort tid. Barn som ska fylla tre år ska ha en reserverad plats på förskolan, även om inte vårdnadshavarna har ansökt om det.

Verksamhetsområde grundskola

De största utmaningarna i Arboga kommun är fortsatt att måluppfyllelsen för våra elever ökar. Det viktigaste måttet är behörighet till ett nationellt program på gymnasiet. För att fler elever ska få en god och likvärdig undervisning så satsar Arbogas skolor nu på programmet "Fokus undervisning" inom IFOUS-programmet. Samtidigt som insatserna i den inre kärnan sker så behöver vi arbeta strategiskt med kompetensförsörjning och vara en fortsatt attraktiv arbetsgivare. För att alla skolor ska kunna ge likvärdig undervisning och ha likvärdiga förutsättningar så behöver vi arbeta med det kompensatoriska uppdraget systematiskt.

Verksamhetsområde gymnasium

I gymnasieskolan syns en förändring till att fler elever är i behov av specialpedagogiskt stöd. Ett arbete som planeras för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att klara sina gymnasiestudier har fokus på elevernas studieteknik och planeringsförmåga.

En stor utmaning för gymnasieskolan är förslaget om framtida planering och dimensionering av programutbud. Det innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Verksamhetsområde elevhälsa

Den utökade elevhälsan innebär stora möjligheter till förändrat arbetssätt med förbättrade förutsättningar för att arbeta förebyggande och främjande i hela grundskolan.

Elevhälsan fortsätter att vara ett stöd för pedagoger och annan personal i skolan, så att de som är närmast eleverna har de verktyg de behöver för att eleverna ska uppleva trygghet och studiero. Det sker bland annat genom handledning, föreläsningar och praktiskt stöd av framför allt psykolog och kuratorer.

Inledning

Nämnderna/styrelsen ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

- Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),
- Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,
- Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, april, augusti och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 4 kapitlet (LKBR 2018:597) finns allmänna bestämmelser om årsredovisningen. Årsredovisningen innehåller övergripande information av den verksamhet som bedrivits under året och information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola samt gymnasium.

Nämnden ansvarar vidare för det kommunala aktivitetsansvaret KAA (ungdomar under 20 år, som gått ut grundskolan och inte fullföljt en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan) samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever på RIG brottnings (Riksidrottsgymnasium).

Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten.

I skollagen (2010:800) samt läroplanen för förskolan (Lpfö 18) finns tydliga krav på att varje förskola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete där verksamheten planeras, följs upp och utvecklas i förhållande till de nationella målen. Vi har även kommunala mål och mätningar som vi regelbundet följer upp och utvärderar i vår verksamhet.

Skolans huvuduppdrag är att ge eleverna de kunskaper och färdigheter de behöver för fortsatta studier, ett framtida yrkesliv och ett livslångt lärande. Skolan har två övergripande uppdrag enligt läroplanen. De övergripande målen omfattar normer och värden samt kunskaper, som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan.

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också grund för fortsatt utbildning. Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet.

Elevhälsans arbete syftar bland annat till att elever ska få lika tillgång till en likvärdig utbildning (1 kap. 8-9 §§ skollagen). Precis som all undervisning i skolan, ska elevhälsans arbete vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Elevhälsan förhåller sig till rådande lagstiftning, bland annat skollagen, hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen samt offentlighets- och sekretesslagen. Utöver dessa tillkommer ett antal författningar, föreskrifter och allmänna råd.

Delårets verksamhet

Verksamhetsområde förskola

På grund av pandemin har frånvaron varit hög bland både barn och medarbetare under den första delen av året. För att kunna hålla förskolorna öppna gick en vädjan ut till vårdnadshavare att ha sina barn hemma under två veckor om det var möjligt. Detta kompenseras med en lägre förskoleavgift.

Ett avtal har tecknats med Christian Eidevald (Göteborgs universitet), en framstående forskare inom förskolans praktik. Eidevald kommer att föreläsa vid några tillfällen för all förskolepersonal samt stödja nyckelpersoner i arbetet med kvalitetshöjande åtgärder. Samarbetet kommer att pågå under två år och syftar till att höja kvaliteten och måluppfyllelsen på alla Arbogas förskolor.

Förskolan har erhållit statsbidrag för bättre språkutveckling samt för kvalitetssäkrande åtgärder. Bidragen kommer att användas till personalförstärkning, finansiering av två förste förskollärare samt ytterligare en specialpedagog. Specialpedagogen har anställts centralt i förskolan då behovet av särskilt stöd har ökat kraftigt under de senaste åren. De två förste förskollärarna kommer från och med den 1 augusti placeras på två socioekonomiskt utsatta förskolor för att öka likvärdigheten på våra förskolor.

Under perioden 1/7 - 5/8 samlades alla förskolebarn på Skogsgläntans förskola, övriga förskolor hölls stängda under perioden. Skogsgläntans lokaler är mycket bra i detta sammanhang då varje förskoleområde har ett eget hus som sin hemvist. Det är tryggt för barn och vårdnadshavare att vara på samma plats vid varje sammanslagning. För barnens bästa är förskolorna bemannade med ordinarie pedagoger även under semesterperioder.

Verksamhetsområde grundskola

Under läsåret 2020-2021 fanns osäkerhet kring det ekonomiska läget och hur resursfördelningen skulle påverka de olika skolorna. Detta läsår har planeringsförutsättningar varit bättre och rektorerna har kunnat planera sin verksamhet mer långsiktigt. I början av året 2022 drabbade pandemin grundskolan och grundsärskolan hårt, både personal och elever hade en hög frånvaro. Under våren har arbete pågått för att ta igen undervisningstid genom lovskola och läxhjälp på alla våra skolor. Dessa insatser har dock inte nått hela vägen fram då våra resultat i årskurs 9 har gått ner jämfört med förra läsåret. Om vi däremot ser på elevgruppernas utveckling från årskurs 8 och även längre tillbaka så har det skett en god progression. Frånvaron har naturligtvis påverkat undervisningens kvalitet och elevernas lärande.

Under läsåret har arbetet med ekonomi i balans fortgått och grundskolans ekonomi går enligt planering under året 2022. Grundsärskolans verksamhetsområde är svårare att planera då det är anslagsfinansierat och ej bygger på elevpeng. Det har även skett en fortsatt ökning av elever i grundsärskolan och ekonomin är inte i balans, fortsatt arbete med detta behöver göras under nästa år.

Utifrån elevökning samt trängsel i lokalerna på Gäddgårdsskolan beslutades det i början av året att grundskolan skulle flytta till lokaler i Engelbrektskolan. Flytten skedde under februari månad och både elever och personal är nöjda med nuvarande lokaler.

På Stureskolan har en större renovering avslutats i februari vilket har inneburit att elevgrupper under del av läsåret har haft undervisning på annan plats. Detta läsår kan Stureskolan starta i nyrenoverade lokaler vilket gläder oss mycket.

Vi behöver se elevernas resultat i ljuset av den undervisning de får och arbeta med att få till en likvärdig undervisning. Införandet av de reviderade läro- och kursplanerna har varit ett arbete som pågått under hela läsåret och nu har de börjat gälla. Även nya allmänna råd gällande betygssättning har kommit och blir ett fortsatt område för verksamheten att utveckla. Tillsammans med vårt deltagande i forskningsprogrammet Fokus Undervisning (FUN) i samarbete med IFOUS (Innovation, Forskning Och Utveckling i Skola/förskola) så blir detta ett bra underlag för planering, genomförande och bedömning av elevers kunskaper och uppföljning av lärares undervisning. Syftet med FUN är att fördjupa förståelsen för undervisningens betydelse för elevers lärande, utveckling och välmående. Programmet har ett "inifrån och ut"-perspektiv som möjliggör för skolledare och pedagogisk personal att skapa utveckling utifrån den egna kontexten, där de styr ett utvecklingsarbete som är anpassat till lokala förutsättningar. Programmet ska synliggöra pedagogers och skolledares "professionella omdöme". Det fokuserar även på hur organisering och ledarhandlingar bidrar till högkvalitativ och utvecklande undervisning. FoU-programmet är utformat så att forskare och yrkesverksamma tillsammans ska bilda kunskaper och erfarenheter som leder till kunskapsutveckling, både inom verksamheterna och inom forskningsområdet, så kallad praktisk forskning.

Vi har under året lyckats rekrytera flera behöriga lärare till tjänster inom ämnen där vi tidigare haft svårt att rekrytera. Vi saknar till viss del fortfarande behörighet inom hemkunskap, moderna språk, matematik och musik i årskurserna 7–9 samt behöriga fritidspedagoger till våra fritidshem.

De största utmaningarna i framtiden för grundskolan är fortsatt förutsättningar såsom ekonomin, lokalerna, kompetensförsörjning och likvärdighet utifrån skolsegregation där elevsammansättningen är uppdelad mellan våra skolor. Då det gäller inre förutsättningar så är det utvecklingen av kunskapsresultaten som behöver fortsätta att vara i fokus.

Grundskolans verksamhetsområde

Under året har utvecklingsområden varit studiero samt ledning och stimulans, där delaktighet är ett moment. Studiero har diskuterats bland lärarna och med eleverna i olika forum för att tydliggöra för eleverna vad studiero är. Lärarna har blivit mer uppmärksamma på att relationer och lärmiljö också bidrar till exempelvis studiero.

Att utveckla det kooperativa lärandet tillsammans med eleverna har gjort stor skillnad för eleverna. Det är mycket verksamt för eleverna på grundskolan. De får verktyg som gör att de

kan utveckla samspel och samtal som leder till delaktighet. Tyvärr har pandemin och elevökningen i grundsärskolan bidragit till att viss del av detta arbete fått mindre prioritet.

Fritidshemmet har fritidspedagoger som strukturerar verksamheten både lokalmässigt och verksamhetsmässigt. Dagarna har strukturerats upp och eleverna har fått olika utbud att välja på under olika tider och dagar. Flytten har bidragit till att fritids fått en egen funktionell lokal.

Det som allra mest bidragit till elevernas utveckling är flytten till Engelbrektskolan. De nya lokalerna har bidragit till att eleverna kan röra sig mer fritt, att de känner en större självsäkerhet, att de lärt känna nya vänner och flera av eleverna har socialt utvecklats mycket.

Förskoleklassens verksamhetsområde

Arbetet i förskoleklass har haft särskilt fokus på språklig medvetenhet och matematiskt tänkande.

Generellt kan sägas att arbetet i förskoleklasserna förbereder eleverna väl för framtida utbildning och grunden för läsa-skriva-räkna garantin. Under kommande läsår ska en större insats göras kring elevernas matematiska tänkande genom bok och studiecirkel för alla pedagoger som undervisar i förskoleklass. En upptakt och föreläsning sker vecka 44. Förskollärare i förskoleklass behöver också få rimliga möjligheter för planering av sin verksamhet. Under kommande läsår kommer förskollärares tjänster att ses över.

Fritidshemmets verksamhetsområde

Under året har fritidshemmets fokus på lärandeuppdraget varit prioriterat. En uppstart skedde under höstterminen 2021 och en föreläsning genomfördes för all personal i januari 2022. Vuxenstyrda och planerade rastaktiviteter har varit ett fokusområde under läsåret och flera skolor beskriver att det har gjort skillnad på elevernas upplevelse av trygghet på rasten. Lärare har uppmärksammat att det är färre konflikter efter rasten och att det är ett tecken på att eleverna har en god aktivitet på rasterna.

Nyanländas utveckling och lärande, språkutvecklande arbete

Två av Arbogas skolor, Nybyholmsskolan och Gäddgårdsskolan F-6 har en större andel nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska. Måluppfyllelsen i svenska som andra språk behöver fortsatt öka. Språkutvecklande arbete behöver fortsätta och utvecklas även under läsåret 2022-2023.

Handlingsplan för ökad närvaro

Grundskolan i Arboga påbörjade under 2019 arbete med att implementera "Handlingsplan för ökad närvaro i Arbogas förskolor och skolor". Detta arbete har fortsatt under läsåren efter och skolorna har fått metodhandboken som stöd i arbetet. Uppföljning av elevers frånvaro har påverkats av pandemin och även bidragit till att fler elever har haft frånvaro. Årets resultat gällande elevfrånvaron blir därför svårare att tolka.

Verksamhetsområde gymnasium

Enligt egna beräkningar är andelen examensbevis lägre i år, 82%, jämfört med föregående läsår, 88%. Distansundervisning och partiell distansundervisning under stora delar av dessa elevers gymnasietid har påverkat motivation och resultat i vissa kurser.

Bedömning och betyg har varit ett arbetsområde med bland annat metoderna för sambedömning, olika bedömningsmatriser och hur användningen av den nya lärplattform Unikum kan underlätta i detta arbete. Lärarna har tagit del av Skolverkets webbkurs i bedömning och betyg för att ytterligare stärka kompetenser kring bedömning. Under vårterminen avsattes mer tid till ämnessektorernas lärare för sambedömning av bland annat slutprovet i matematik, svenska och engelska men även inom andra ämnes/kursområden.

Förstelärarnas uppdrag 2020-2022 har bland annat varit arbetsområden kring:

- delaktighet och utveckling av teknikundervisningen på grundskolan med bland annat mattestugor och 3D-verkstad
- att lära och lära ut i en digital värld, inklusive användandet av moderna digitala verktyg
- elevernas förkunskaper, både från grundskola till gymnasiet och från oss till universitet/högskola eller arbete

Verksamhetsområde elevhälsa

Utöver arbetet med skolsköterskornas lagstadgade uppdrag med hälsosamtal och vaccinationer, så har det gjorts en del insatser i klass. Flera av dem har gjorts tillsammans med kuratorerna. Det har bland annat handlat om fysisk och psykisk hälsa, pubertet och attityder. Då belastningen ser olika ut på de olika skolorna så har det inte varit möjligt att erbjuda alla skolor detta på likvärdigt sätt. Det visade sig i stället under våren att även grunduppdraget blev svårt att hinna med på vår största skola, varför skolskötersketid fick omfördelas från andra skolor för att nå målet att erbjuda alla elever hälsobesök enligt skollagen. Synpunkter har då i stället kommit in från andra skolor att närvaron av skolsköterska där har blivit mindre och saknas av både elever och personal.

Antalet kuratorer har ökat och är nu fyra till antalet. Tillskottet av en kurator har bland annat inneburit att låg- och mellanstadieskolorna har fått ökad tillgång till kurator, då tiden har kunnat fördelas på ett mer jämlikt sätt. Kuratorerna tillsammans med psykologen har under våren erbjudit handledning till fritids- och resurspedagoger på flera skolor. Insatsen har varit mycket uppskattad och kommer att fortsätta även under nästa läsår.

Måluppfyllelse

Nämnderna och styrelserna har egna mål och mätningar som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Till målen i styrmodellen finns mätningar där syftet är att kunna följa mätningens resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till mätningarna finns det ett målvärde för varje år.

Måluppfyllelsen har tre nivåer helt uppfylld, delvis uppfylld, inte uppfylld. Mätningar bedöms utifrån fyra nivåer målvärde uppnått, nära målvärde och ej accepterat värde. Om inget mätning finns anges inget värde angivet.

Strategiskt område Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål: Arboga växer och utvecklas

Vi har en stor variation av förskolor i Arboga, med inriktningar från teknik till estetik och hållbar utveckling. Varje förskola har sin egen vision. God tillgång till förskola gör att vårdnadshavare kan förvärsarbeta.

Vi har fem grundskolor i centrala Arboga och en i Götlunda. Antalet elever i grundskolan och grundsärskolan ökar. Det för med sig utmaningar utifrån lokalernas utformning.

Arbogas ungdomar kan välja gymnasieskolor i både Arboga och andra kommuner, men de senaste åren har cirka 60% av kullarna valt den egna kommunala gymnasieskolan, trots att vi enbart erbjuder sju av 18 nationella gymnasieprogram.

Kommunfullmäktiges mål: Arboga är tryggt och inkluderande

Nämndens mål 1. Alla elever upplever trygghet

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Trygghet och studiero är avgörande för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska bidra till att miljön präglas av solidaritet mellan människor, aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Nuläge:

Det främjande och förbyggande arbetet med trygghet är ständigt pågående i alla våra verksamheter. Inom förskolan finns barnhälsoteam och inom grund- och gymnasieskolan finns

elevhälsoteam. Deras främsta uppgift är det främjande och förebyggande arbetet, men de arbetar också med handledning när det gäller olika sorters insatser.

I förskolan kartlägger pedagogerna utbildningen tillsammans med barn och vårdnadshavare varje höst. Kartläggningen genomförs via trygghetsvandring, intervjufrågor, trygghetsamtal samt observationer till husmodellen. Detta genererar underlag till arbetet för likabehandling och mot kränkande behandling. Det förebyggande arbetet i grundskolan genomförs bland annat med hjälp av MVP (Mentorer i våldsprevention) och "Agera Tillsammans". Detta är våldsförebyggande program för att stoppa och förebygga våld och kränkningar i skolan och på fritiden. På Vasagymnasiet är möjligheten till delaktighet och inflytande stort och det finns bra informations- och diskussionsforum som till exempel skolkonferenser samt månatliga möten med alla elevskyddsombud. Ett öppet och synligt ledarskap från såväl skollledning som lärare är också viktigt för Vasagymnasiets trygghetsarbete.

Skolinspektionen genomför varannat år en enkät för elever i årskurs 5, 8 och gymnasiets årskurs 2. Inför enkäten som genomfördes våren 2022 gjordes flera förändringar vilket medför att det inte går att jämföra tidigare resultat med årets resultat i denna enkät. De resultat gällande trygghet för årskurs 5 visar att index för Arbogas flickor är 7,4 och pojkar 8,7 att jämföra med rikets flickor 8,2 och pojkar 8,8. För årskurs 8 visar index för Arbogas flickor 7,8 och pojkar 8,4 att jämföra med rikets flickor 7,8 och pojkar 8,7. För gymnasiets årskurs 2 visar index för Arbogas flickor 8,9 och pojkar 9,3 att jämföra med rikets flickor 8,5 och pojkar 9,0. Dessa resultat skiljer sig mot resultaten i vår egen kvalitetsenkät som gjordes hösten 2021. Det blir därför intressant att jämföra och analysera resultaten efter höstens genomförda kvalitetsenkät.

Väsentliga händelser:

Ytterligare en specialpedagog har under året anställts till förskolan. Barn i behov av särskilt stöd ökar och specialpedagogen har under senaste åren mest arbetat åtgärdande. Förstärkningen med ytterligare en specialpedagog ska möjliggöra för mer förebyggande och främjande arbete. I grundskolan har elevhälsan stärkts för att kunna arbeta mer förebyggande och främjande.

Framtid:

Det arbete som pågår med att få elever att må bra i förskolan och skolan, känna trygghet och studiero är ett ständigt pågående arbete som aldrig kommer att avstanna. All personal måste varje dag arbeta tillsammans med våra barn och elever i förskolan och på skolan i värdegrundsfrågor utifrån aktuella händelser. Den förstärkning av elevhälsan som gjorts i form av fler specialpedagoger i förskolan, fler skolsköterskor och kuratorer i skolan, utökning av psykologtid samt anställning av en skolläkare kommer att innebära en möjlighet att arbeta mer förebyggande och främjande för samtliga barn och elever inom våra verksamheter. Under hösten kommer skolpsykologen även att kunna förstärka inom förskolan kring lågaffektivt bemötande. Att arbeta främjande och förebyggande bidrar till minskade akuta åtgärder. Det blir en stabilare organisation med pedagoger som har verktyg för att hantera olika moment.

Mätningar	Kön	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022	Bedömning	Trend
1:01 Vårdnadshavarenkäter ska visa att barns trygghet ökar		99.5%	95.6%	95.9%			↗
1:02 Elevenkät F-3, Elevers trygghet ska öka	♂	95.9%	94.7%				↘
1:02 Elevenkät F-3, Elevers trygghet ska öka	♀	94.5%	94.0%				→
1:02 Elevenkät F-3, Elevers trygghet ska öka	♂	97.2%	95.4%				↘
1:03 Elevenkät 4-6, Elevers trygghet ska öka	♂	90.9%	95.1%				↗
1:03 Elevenkät 4-6, Elevers trygghet ska öka	♀	82.6%	95.0%				↗
1:03 Elevenkät 4-6, Elevers trygghet ska öka	♂	92.6%	95.2%				↗
1:04 Elevenkät 7-9, Elevers trygghet ska öka	♂	92.8%	91.5%				↘
1:04 Elevenkät 7-9, Elevers trygghet ska öka	♀	92.3%	89.7%				↘
1:04 Elevenkät 7-9, Elevers trygghet ska öka	♂	94.1%	93.0%				↘
1:05 Elevenkät GY2, Elevers trygghet ska öka	♂	97.6%	97.0%				↘
1:05 Elevenkät GY2, Elevers trygghet ska öka	♀	97.7%	96.5%				↘
1:05 Elevenkät GY2, Elevers trygghet ska öka	♂	97.4%	97.4%				→
1:1 Elevenkäter ska visa att elevers trygghet ökar	♂	94.0%	94.6%				↗
1:1 Elevenkäter ska visa att elevers trygghet ökar	♀	92.8%	93.8%				↗
1:1 Elevenkäter ska visa att elevers trygghet ökar	♂	95.2%	95.3%				↗

Nämndens mål 2: Alla elever upplever studiero

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Nuläge:

Förvaltningens årliga elevenkäter genomfördes under hösten 2021 och ska genomföras igen under hösten 2022. Vi ser att resultaten i kommunen på generell nivå har förbättrats. En aspekt som kommit upp i analys av enkäterna visar att vid förändringar i elevgruppen, till exempel då nya elever kommer in i gruppen, påverkar gruppklimatet och studieron. Om gruppen förändras ofta så kan det ha effekter på gruppklimat. Eleverna har i samtal om studieron sagt att ömsesidig respekt mellan lärare och elev bidrar till studiero. Det har i svaren även framkommit att det upplevs att det skapar studiero när klassen gör någonting gemensamt och när de lär sig något om som de är intresserade av. Struktur och att man som elev har goda förutsättningar att bibehålla fokus på undervisningen under lektionen är bidragande till studiero, vilket är faktorer som Åsa Hirsh (2020) lyfter fram som bidragande till god undervisning.

Skolinspektionen genomför varannat år en enkät för elever i årskurs 5, 8 och gymnasiets årskurs 2. Inför enkäten som genomfördes våren 2022 gjordes flera förändringar vilket medför att det inte går att jämföra tidigare resultat med årets resultat i denna enkät. De resultat gällande studiero för årskurs 5 visar dock att index för Arbogas flickor är 5,3 och pojkar 5,2 att jämföra med rikets flickor 5,5 och pojkar 5,7. För årskurs 8 visar index för Arbogas flickor 6,1 och pojkar 6,1 att jämföra med rikets flickor 5,6 och pojkar 5,9. För gymnasiets årskurs 2 visar index för Arbogas flickor 7,5 och pojkar 7,1 att jämföra med rikets flickor 6,3 och pojkar 6,6. Dessa resultat skiljer sig mot resultaten i vår egen kvalitetsenkät som gjordes hösten 2021. Det blir därför intressant att jämföra och analysera resultaten efter höstens genomförda kvalitetsenkät.

De åtgärder som vidtagits på grundskolorna för ökad studiero är:

- Utvecklingsarbetet kring särskilda undervisningsgruppen på 7–9 fortgår och flera positiva effekter kan konstateras, både gällande kunskapsresultat och utveckling av sociala färdigheter.
- Professionsutvecklande utbildning för personal har fortsatt gällande kooperativt lärande i klassrummet. Metoder som bygger på kooperativt lärande har i klasser tidigare visat sig bygga goda relationer mellan klasskamrater och ökat känslan av samhörighet. Skolorna beskriver att kooperativa strukturer bidrar till god undervisning och att det finns olika aspekter på studiero beroende på vilken aktivitet som genomförs. Det kooperativa klassrummet bygger på dialoger i både par- och grupp, vilket innebär att eleverna behöver förstå att ett samtalande klassrum också är studiero.
- Aktivt arbete med struktur på lektionerna genom att samtliga lektioner oavsett lärare innehåller start, mål, arbetssätt, sammanfattning och ett avslut. En tillrättalagd lärmiljö bidrar till studiero. Att all personal har en samsyn på vad studiero innebär och förmedlar detta i samband med uppgifter som eleverna ska arbeta med.
- Kontinuitet med samma lärare bidrar till relationskapande och studiero. Flera av våra enheter beskriver att de har haft en liten personalomsättning vilket troligen påverkar upplevelsen av både studiero och trygghet.
- Upplevelsen av stimulerande och intresseväckande undervisning har av eleverna tagits fram som en åtgärd för att skapa studiero. Motivation påverkar klimatet i klassrummet. Även att tydliggöra förväntningar för eleverna kan bidra till ökad lust till lärande och ge en effekt på studiero.

Arbetet med studiero på gymnasiet är ett ständigt pågående arbete. Lokalerna möjliggör studiero och det finns många platser och grupprum vilket ger eleverna möjlighet att välja studieplats utifrån egna preferenser för studiero. Lärarna använder i stor utsträckning grupprum och andra mindre lektionssalar parallellt i sin undervisning för redovisningar.

Mätningar	Kön	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022	Bedömning	Trend
2:02 Elevenkät F-3, Elevers studiero ska öka	♂	64.1%	70.1%				↗
2:02 Elevenkät F-3, Elevers studiero ska öka	♀	64.1%	70.7%				↗
2:02 Elevenkät F-3, Elevers studiero ska öka	♂	63.5%	69.7%				↗
2:03 Elevenkät 4-6, Elevers studiero ska öka	♀	63.8%	84.5%				↗
2:03 Elevenkät 4-6, Elevers studiero ska öka	♀	64.6%	84.0%				↗
2:03 Elevenkät 4-6, Elevers studiero ska öka	♂	63.4%	85.4%				↗
2:04 Elevenkät 7-9, Elevers studiero ska öka	♂	76.2%	69.6%				↘
2:04 Elevenkät 7-9, Elevers studiero ska öka	♀	73.9%	66.2%				↘
2:04 Elevenkät 7-9, Elevers studiero ska öka	♂	79.8%	72.7%				↘
2:05 Elevenkät GY2, Elevers studiero ska öka	♂	84.0%	90.9%				↗
2:05 Elevenkät GY2, Elevers studiero ska öka	♀	75.8%	89.3%				↗
2:05 Elevenkät GY2, Elevers studiero ska öka	♂	82.0%	92.1%				↗
2:1 Elevenkäter ska visa att elevers studiero ökar	♂	69.3%	78.8%				↗
2:1 Elevenkäter ska visa att elevers studiero ökar	♀	68.9%	77.6%				↗
2:1 Elevenkäter ska visa att elevers studiero ökar	♂	69.9%	80.0%				↗

Kommunfullmäktiges mål: Arboga är klimatsmart

Inom alla våra verksamheter arbetar vi med hållbar utveckling eftersom det ingår i våra läroplaner. Verksamheternas uppdrag är bland annat att genom ett miljöperspektiv ge barn och elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor.

Förskolan har under 2021 tilldelats ett tilläggsanslag för att säkerställa att det endast finns säkra och giftfria material i verksamheten. Allt material som inte var godkänt är nu utbytt, exempelvis mattor, madrasser och vagnar.

För att säkerställa att förskolorna är kemikalie- och klimatsmarta arbetar alla förskolor utifrån riktlinjen "Våra steg mot en giftfri förskola".

Maten i våra matbespisningar anpassas efter säsong för att minska klimatavtrycket.

De nya vanorna med digitala möten lever kvar och resandet har minskat.

Vi ser att det finns ett starkt intresse och engagemang för miljön bland våra barn och elever. Det är en naturlig del av utbildningen.

Strategiskt område lärande och arbete

Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till utbildning

Nämndens mål 3: Måluppfyllelsen förbättras inom nämndens verksamheter

Bedömning	Trend
	↘

Kommentar:

Verksamhetsområde förskola

Nuläge:

Måluppfyllelsen i förskolan går inte att mäta och jämföra med riket då bedömningen är kvalitativ utifrån den undervisning som sker utifrån läroplanens mål. Med måluppfyllelse i förskolan avser Skolverket resultat i relation till de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan. Målen i förskolans läroplan anger inriktningen på förskolans arbete och därmed den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan. Målen anger en riktning att sträva mot och är inte utformade som mål att uppnå eller krav på jämförelse mellan enskilda barn.

I Skolverkets allmänna råd beskrivs vad som är de viktigaste faktorerna för en hög kvalitet på undervisningen: pedagogernas utbildning och kompetens, personaltätheten relaterat till antal barn, barngruppens sammansättning samt den fysiska miljön. 2021 hade Arboga kommun i snitt 9 barn i småbarnsgrupperna och 11,3 i grupperna med de äldsta barnen (genomsnitt 11,5), vilket går i linje med Skolverkets rekommendationer av gruppstorlek. Förskolan har en hög andel förskollärare jämfört med riket. I Arboga var det 55% heltidsarbetande med legitimation jämfört med rikets 40% 2021.

Även Skolinspektionen har listat vad som kännetecknar en förskola med hög kvalitet. De beskriver vikten av rektors ledarskap, en tydlig ansvarsfördelning samt ett strukturerat kvalitetsarbete som viktiga faktorer.

Rektorerna har stor kunskap om innehållet i undervisningen på förskolorna och är lyhörda utifrån barns och pedagogers behov och utmaningar. De har skapat stödfunktioner genom dokument som pedagogerna använder vid sina planeringar och reflektioner. Det är allt från handlingsplaner i det systematiska kvalitetsarbetet till observationsunderlag och analysstöd.

Rektorerna är ofta närvarande på förskolorna. De gör regelbundna besök och deltar i planeringar och konferenser. När det behövs prioriterar de mer tid på en enhet.

"Eftersom rektors ledarskap spelar en så viktig roll för en skolas utveckling, pekar forskning på att en framgångsrik strategi för huvudmännen borde vara att stödja professionell utveckling av skolledare i deras pedagogiska ledarskap. Detta sker både genom att huvudmannen skapar förutsättningar för rektorerna att kunna vara pedagogiska ledare och genom att skapa mötesplatser för rektorerna för erfarenhetsutbyte och lärande" (Bjelvenius och Båvner, 2019).

I uppdragsbeskrivningen är alla medarbetares ansvar och förväntningar tydligt beskrivet.

Det finns rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet som är förankrat hos pedagogerna. Förskolans systematiska kvalitetsarbete är en cyklisk process som ständigt pågår. I augusti gör arbetslaget analyser av utbildningen genom observationer och kartläggningar samt en tillbakablick till förra årets kvalitetsrapport och vilka utvecklingsområden som fastställts att utbildningen har. Utifrån analysen tar arbetslagen fram målområden att arbeta med under kommande år. Dessa skrivs ner i handlingsplaner till läroplanens alla sex områden och beskrivs som konkreta aktiviteter som kontinuerligt utvärderas i utbildningen och utvecklas under arbetsprocessen.

Väsentliga händelser:

Barngruppernas genomsnittliga storlek har sedan 2019 minskat med 1,3 barn per grupp. En ledarskapsutbildning för alla förskollärare pågår där pedagogerna utbildas i att leda utan att vara chef, vilket är en viktig förmåga då förskollärarna har ett tydligt uppdrag i att leda undervisningen med barnen samt leda och stötta kollegor i uppdraget. Ett politiskt beslut togs under hösten gällande prioritetsordning vid tilldelning av förskoleplats:

1. Barngruppens storlek och sammansättning 2. Syskonförtur 3. Närhetsprincip 4. Garantitid

Framtid:

Under höstterminen kommer att samarbete med forskaren Christian Eidewald påbörjas. Eidewald kommer att föreläsa för alla medarbetare samt arbeta med förskoleutveckling tillsammans med nyckelpersoner. Målet är att öka förståelsen för förskolans uppdrag samt förståelsen för vad som är kvalitet i undervisningen och på så sätt öka kvaliteten. Under hösten kommer Regnbågens nya lokaler i Hällbackens äldrecenter stå klara och verksamheten flyttas dit.

Två förste förskollärare har anställts från och med höstterminen. Deras uppdrag är att handleda och stötta kollegor för att höja kvaliteten och öka måluppfyllelsen på de socioekonomiskt mest utsatta förskolorna.

För fördjupad redogörelse för kunskapsresultaten samt analys inom förskolan, se dokument "Kunskapsresultat och analys läsåret 2021/2022 Verksamhetsområde/Rektorsområde Förskola".

Verksamhetsområde grundskola

Nuläge:

Resultaten i årskurs 9 är sämre än föregående år enligt egna preliminära resultat. Flickornas mätvärden är fortsatt högre än pojkarnas. Det skiljer dock inte extremt mycket mellan flickor och pojkar vilket det gjorde 2021. Var femte elev kom inte in på ett nationellt program. Vårt meritvärde är mycket lågt och de senaste åren, från 2015 till idag har meritvärdet legat mellan 220 och 230, förutom 2020 då det var 215, vilket var väldigt lågt i förhållande till riket.

Inga nationella resultat att jämföra med finns ännu publicerade.

Väsentliga händelser:

Kooperativt lärande har varit i fokus under året och bedöms på flera håll ha gett goda effekter bland annat genom att eleverna har fått verktyg för samtal och samspel, speciellt tydligt i grundsärskolan. De kollegiala lärprocesserna har gett strukturer för att prata om undervisning och IFOUS-programmet stärker detta. Det undervisningsutvecklande arbetet inom IFOUS-programmet har påbörjats och är i gång på samtliga grundskolor och grundsärskolan.

Framtid:

Utvecklings- och förbättringsprocesser tar tid och det är av vikt att vara uthållig i det arbete som nu påbörjats i IFOUS-programmet. Resultaten och effekter hos eleverna kommer så småningom och till dess behöver arbetet för att förbättra och förfina det som redan sker i klassrummet att fortsätta.

För fördjupad redogörelse för kunskapsresultaten samt analys inom grundskolan, se dokument "Kunskapsresultat och analys läsåret 21/22 Grundskola/Grundsärskola".

Verksamhetsområde gymnasium

Nuläge:

Resultaten för examensbevis i årskurs 3 är sämre än föregående år enligt egna preliminära resultat. Distansundervisningen och den partiella distansundervisningen under 2021 påverkade resultaten i vissa kurser. Matematik- och fysikkurser samt vissa praktiska kurser på yrkesprogrammen var både ur lärar- och elevperspektiv svårare att genomföra på distans, framför allt för att kunna nå de högre betygen.

Inga nationella resultat att jämföra med finns ännu publicerade.

Väsentliga händelser:

För att skapa bättre förutsättningar för eleverna att nå de högre målen sköts vissa moment fram till våren 2022 för att kunna genomföra dem på plats. Ytterligare åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att nå goda resultat är att utöka undervisningstiden i de kurser där vi ser att behov finns.

Framtid:

En förstelärare har i sitt uppdrag att specifikt fokusera på att utveckla elevers studieteknik och planeringsförmåga för att bättre klara av studierna på gymnasiet.

För fördjupad redogörelse för kunskapsresultaten samt analys inom gymnasieskolan, se dokument "Kunskapsresultat och analys läsåret 2021/2022 Verksamhetsområde/Rektorsområde Gymnasiet".

Vårtermin 2022 Arboga kommun

Arboga kommun	Betyg i samtliga ämnen	Behörighet till NP på gymnasiet	Genomsnittlig meritpoäng
Totalt 157	66 %	78% (80%)	206
Flickor (65)	70%	82%	225
Pojkar (92)	64%	74%	192
Efter lovskola		80% 126/157 elever	

Mätningar	Kön	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022	Bedömning	Trend
3:1 (N15436) Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	♂	83.5%	78.9%	86.2%				↘
3:1 (N15436) Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	♀	87.8%	78.5%	92.8%				↘
3:1 (N15436) Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	♂	79.5%	79.3%	78.7%				↘
3:2 Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (%) Egen mätning		91.0%	93.5%	88.0%	82.0%			↘
3:2 Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	♂	54.1%	67.8%	55.7%				↘
3:2 Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	♀	58.5%	66.1%	64.6%				↘
3:2 Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	♂	50.0%	69.8%	47.0%				↘

Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till arbete**Nuläge:**

Genom att stärka barn och elever ges de bättre framtida möjligheter på arbetsmarknaden och förutsättningar för en god hälsa. Forskning visar att skolframgång är den starkast skyddande faktorn för alla barn och därför är det extra viktigt att barn får chansen att lyckas i skolan.

Väsentliga händelser:

Arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser i våra verksamheter har bidragit till att skapa trygga lärandemiljöer från förskola till gymnasieutbildningen för att de på bästa sätt ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Framtid:

Samarbete med företag och andra externa aktörer som under pandemin var svårt att genomföra har återupptagits. Genom att öka samarbetet i olika konstellationer och former hoppas vi kunna bidra till att fler människor kommer i egen försörjning.

Strategiskt område Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare

Inom förskola, grundskolans tidigare år och gymnasieskolan har det varit lätt att attrahera nya medarbetare. Där vi ser att det är svårt att tillsätta behöriga lärare är inom grundskolans senare år, och det berör framför allt ämnena matematik, NO och praktisk-estetiska ämnen. Detta är ett problem som är gemensamt för hela riket. Vi har under året lyckas rekrytera flera behöriga lärare till tjänster inom ämnen där vi tidigare haft svårt att rekrytera. Vi saknar till viss del fortfarande behörighet inom hemkunskap, moderna språk, matematik och musik i årskurserna 7–9 samt behöriga fritidspedagoger till våra fritidshem.

Arboga kommun genomför återkommande pulsmätningar för att mäta och visualisera medarbetarnas upplevelser i arbetsmiljö. Resultaten för Barn- och utbildningsförvaltningen visar att våra medarbetare trivs och känner sig delaktiga i verksamheten. De är ambitiösa och engagerade och värnar varje barn och elev samt deras progression. Det genomsnittliga resultatet på pulsindex är 72 vilket är över snittet för hela organisationen. Resultatet för barn- och utbildningsförvaltningen har legat på ungefär samma nivå i flera mätningar. Resultatet indikerar att medarbetarna upplever en tillfredsställande arbetssituation i det dagliga jobbet.

Under våren 2022 har förvaltningen och fackliga företrädare arbetat fram en kompetensförsörjningsplan som nämnden beslutar om under hösten.

Kompetensförsörjningsplanen innehåller åtgärder för att säkra en väl fungerande verksamhet inom förskola och skola. Det finns en brist på behöriga lärare och förskollärare och den förväntas bli långvarig. Därför är det i nuläget extra viktigt att arbeta systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjning för att kunna erbjuda barn och elever en likvärdig utbildning av god kvalitet. Inom ramen för kommunens strategiska mål, att vara en attraktiv arbetsgivare, ställs höga krav på samordnade metoder och rutiner för kompetensförsörjning. Att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetenser kommer att bli ännu viktigare när våra verksamheter utvecklas samt vid pensionsavgångar och då övrig rörlighet ökar.

Nämndens mål 4: Kort sjukfrånvaro ska minska

Bedömning	Trend
	↘

Kommentar:

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med tidigare år. Pandemin har påverkat den korta sjukfrånvaron då de allmänna råden angav att man ska stanna hemma vid minsta symptom.

Inom förskolan var sjukfrånvaron på grund av pandemin så hög under ett par veckor i januari att verksamheten fick vädja till vårdnadshavare att ha sina barn hemma om det var möjligt. Den höga sjukfrånvaron har samtidigt påverkat arbetsbelastningen för ordinarie personal. Inom grundskolan och gymnasiet har verksamheten kunnat bedrivas på plats under hela terminen.

Under januari och februari hade grundskolan den högsta personalfrånvaron som verksamheten har haft under hela pandemin. Nästan hälften av personalen var frånvarande vid ett antal tillfällen och kunde inte få in vikarier. Det medförde att undervisning inte kunde genomföras som planerat under den tiden. Hur mycket denna period har påverkat verksamheten är idag svårt att säga.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022	Bedömning	Trend
4:1 Kort sjukfrånvaro, procent		5.0%	5.1%	6.1%			↘

Kommentar:

Mätningar avser perioden januari - juli

Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun ha en god ekonomisk hushållning

Nämndens mål 5: Ekonomi i balans

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Helårsprognosen för 2022 är vid delårsbokslutet 0 kr. Dock finns fortfarande en stor osäkerhet kring grundsärskolans resultat och gymnasiets interkommunala verksamhet då elevernas rörlighet pågår fram till den 15 september. Ytterligare en osäkerhet är lokalkostnader då flera lokalförändringar i grund- och grundsärskolan har genomförts på grund av ett ökat elevantal och myndighetskrav.

De faktorer som påverkat den nya prognosen är:

- Eftersläpande intäkter från ansökningar hos Migrationsverket har utbetalats.
- Kostnaden för gymnasiesärskolan påverkas av antal elever samt vilka skolor och program de väljer. Kostnaderna för höstterminen 2022 prognostiseras vara lägre än vårterminen.
- Förvaltningen säljer skolplats på grundsärskolan.
- Återhållsamhet i samtliga verksamheter har gett resultat.
- Vasagymnasiet prognostiserar ett överskott men den interkommunala verksamheten kan fortfarande påverka utfallet. Vid terminsstart har Vasagymnasiet fler elever än de senaste åren.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022	Bedömning	Trend
5:1 Resultat, procent							-

Internkontroll

Barn- och utbildningsnämnden har i sin internkontrollplan sju områden som följs upp;

Områden som tillämpas i hela kommunorganisationen.

- Offentlighetsprincipen - posthantering och registrering
- Att återrapportering av delegation sker
- GDPR, att det finns en upprättad registerförteckning
- Barnkonventionen, att prövning för barns bästa genomförs i beslut som direkt eller indirekt rör barn

Områden beslutade av barn- och utbildningsnämnden

- Kompetensförsörjning, att tjänster tillsätts med behöriga förskollärare och lärare
- Rutin för SIP (Samordnad individuell plan), att rutinen för SIP är känd i verksamheterna
- Krisplaner på enhetsnivå, att det finns en upprättad krisplan på enhetsnivå.

Arbetet med uppföljning av områdena som tillämpas i hela kommunkoncernen leds av Kommunstyrelsen och inga uppföljningar är ännu genomförda.

Uppföljning av områden beslutade av barn- och utbildningsnämnden:

Kompetensförsörjning: Vid en stickprovskontroll av fem tjänster som tillsatts av obehöriga lärare och förskollärare var fyra på grund av att det inte fanns några behöriga sökande till tjänsterna och en tillsattes av obehörig som genomgår utbildning parallellt med arbetet.

Rutin för SIP: Rutinen för SIP började gälla den 5 september. Utbildningar har skett under vårterminen. Kontrollen kommer att genomföras i december 2022.

Krisplaner på enhetsnivå:

Samtliga enheter har krisplaner som uppdateras i starten på läsåret.

Ekonomi

Driftredovisning

Enhet/område/vht (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall jan-aug 2021	Utfall jan-aug 2022	Helårs- prognos	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertiäl
Politisk verksamhet	1044	1177	683	684	1177	0	0
Barn- och utbildningskontor	115	630	781	567	630	0	0
Förskoleverksamhet 1-5år	91 722	95 150	59 806	60 822	95 150	0	0
Fritidshem 6-9 (12 år)	13 433	14 813	9091	11 807	14 813	0	0
Förskoleklass 6 år	9456	9383	6453	5881	9383	0	0
Grundskola	140 570	145 535	91 388	93 899	145 535	0	0
Obligatorisk sarskola	11 871	13 811	7234	8483	15 311	-1500	-2342
Gymnasieskola	7143	72 592	47 771	49 487	71 742	850	0
Gymnasiesarskola	6732	7656	4338	4387	7006	650	0
Ungdomskontakten	38	44	25	25	44	0	0
Elevhem	966	1007	716	816	1207	-200	0
Familjepedagog-verksamhet							
Reserverat köp/sälj skolplats	230	-1027	-2500	-1030	-1227	200	0
SUMMA	347 580	360 771	225 786	235 108	360 771	0	-2342

Helårsprognosen för 2022 är vid delårsbokslutet 0 kr. Dock finns fortfarande en stor osäkerhet kring grundsarskolans resultat och gymnasiets interkommunala verksamhet då elevernas rörlighet pågår fram till den 15 september. Ytterligare en osäkerhet är lokalkostnader då flera lokalförändringar i grund- och grundsarskolan har genomförts på grund av ett ökat elevantal och myndighetskrav.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt (tkr)	Budget 2022	Utfall jan-aug 2022	Helårs- prognos	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertiäl
Inventarier förskolan	1 950	0	1950	0	0
Inventarier grundskolan	700	6	700	0	0
Inventarier gymnasiet	200	46	200	0	0
SUMMA	2 850	52	2850	0	0

De planerade investeringarna beräknas genomföras under hösten och en del är redan påbörjat men ännu inte avslutat.

Framtid

Verksamhetsområde förskola

Skolverket (2022) kom nyligen ut med en rapport om pandemins konsekvenser för förskolan. Den visar att den ökade frånvaron hos barn under pandemin har hämmat barnens språkutveckling. Det är därför av vikt att barnens närvaro ökar i förskolan och barnen där får rikliga möjligheter att utveckla sin språkliga förmåga. Våra Barnhälsoteams kartläggningar visar stora stödbehov kring språk och social interaktion. Enligt forskaren Christian Eidevald (2022) är kvalitet förmågan att vara relationell i samspel med barnen. En likvärdig förskola innebär då att alla barn ska ha möjlighet att mötas av förskolepersonal som har kompetens, kunskap och förutsättningar att möta barnet/barnen så att de pedagogiska relationerna håller en hög kvalitet.

Tid är en bristvara inom förskolan. Tid för samtal, kollegialt lärande, planering och reflektion. Rektorerna söker hela tiden efter en organisation och struktur där det finns plats för dessa möten. Inför läsåret 2022-2023 säkerställer rektorerna att alla arbetslag har reflektionstid tillsammans minst två gånger per månad. De har även skapat utrymme för mer gemensam planeringstid och kontinuerliga pedagogiska forum.

I juni beslutade regeringen om ändringar i skollagen som syftar till att öka deltagandet i förskolan genom att hemkommunen blir skyldig att ta kontakt med vårdnadshavarna. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Det ska även bli obligatoriskt för kommunerna att erbjuda förskola bland annat till barn som har bott i Sverige under en kort tid. Barn som ska fylla tre år ska ha en reserverad plats på förskolan, även om inte vårdnadshavarna har ansökt om det. Kommunerna ska också sträva efter att ge ett sådant erbjudande till andra barn som har behov av en förskoleplats för att bättre kunna lära sig svenska. Lagändringarna ska börja gälla den 1 juli 2022, och börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Under våren 2022 fattade nämnden beslut om att införa ytterligare en kompetensutvecklingsdag för förskola och fritidshem till sammanlagt fem dagar per år. Detta kommer att innebära förbättrade förutsättningar för kompetensutveckling och det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna.

Verksamhetsområde grundskola

De största utmaningarna i Arboga kommun är fortsatt att måluppfyllelsen för våra elever fortsätter att öka. Det viktigaste måtvärdet är behörighet till ett nationellt program på gymnasiet. Alla aktörer i samhället är överens om att detta är den mest avgörande faktorn för ett gott framtida liv. För att fler elever ska få en god och likvärdig undervisning så satsar Arbogas skolor nu på programmet "Fokus undervisning" inom IFOUS-programmet. Samtidigt som insatserna i den inre kärnan sker så behöver vi arbeta strategiskt med kompetensförsörjning och vara en fortsatt attraktiv arbetsgivare. För att alla skolor ska kunna ge

likvärdig undervisning och ha likvärdiga förutsättningar så behöver vi arbeta med det kompensatoriska uppdraget systematiskt. Arbetet är påbörjat och det finns en otrolig vilja och kompetens hos rektorer och andra som leder utvecklingen på olika sätt i Arbogas grundskolor och grundsärskola.

Generellt för grundskolan/grundsärskolan i Arboga kommun:

Elevperspektiv

- Höja måluppfyllelsen generellt
- Fortsätta utveckla ett språkstimulerande arbetssätt i undervisningen
- Arbetsro/studiero; kopplat till det ordinarie värdegrunds- och likabehandlingsarbetet
- Mer elevdelaktighet på lektionerna, ökad motivation och stimulans genom större variation i undervisning.
- Arbetet med att anpassa rastverksamheten så det gynnar alla elever.

Personalperspektiv

- Analys av måluppfyllelse kopplas till IFOUS programmet
- Arbeta med reviderade kursplaner kopplat till bedömning, så att vi får en likvärdighet på alla skolor i Arboga
- Kooperativt lärande samt
- Tillgängligt lärande: fortsätta arbeta med göra våra klassrum och vår undervisning tillgänglig för alla elever.
- Fortsatt utveckling av särskilda undervisningsgrupper, för att skapa en god miljö för elever med särskilda behov
- Uppföljning av kartläggningsmaterial och analys i förskoleklassen samt översyn av tjänster för personal i förskoleklass
- Fortsatt professionsutveckling på fritidshemmet bland annat genom kooperativt lärande

Organisationsperspektiv

- Utveckling av stöd- och styrkedjan samt huvudmannens ansvar, rutiner och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet, djupare analys av kunskapsresultat i ämnen, klasser, årskurser genom nya verktyg
- Lärarförsörjning
- Skolsegregation
- Utveckling av pedagogiskt ledarskap
- Resurstilldelning, fördelning och nyttjande kopplat till de ekonomiska processerna
- Utveckling av centrala elevhälsan, funktion och rollbesättning
- Utveckling av funktionella lokaler för varje verksamhet samt lekmiljön på skolgårdarna

Verksamhetsområde gymnasiet

I gymnasieskolan syns en förändring till att fler elever har behov av specialpedagogiskt stöd. Ett arbete som planeras för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att klara sina

gymnasiestudier är att förbättra elevernas studieteknik och planeringsförmåga. Detta kommer att ingå i en förstälärares uppdrag under 2022-24. Programarbetslagen kommer att genomföra utbildning med sina elever på programdagar och klassdagar för att stärka elevernas förutsättningar att nå målen.

En stor utmaning för gymnasieskolan är förslaget om framtida planering och dimensionering av programutbud. Det innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde. Skolverket kommer att förse regionerna med planeringsunderlag om den framtida dimensioneringen.

Elevhälsa

Den utökade elevhälsan innebär stora möjligheter till förändrat arbetssätt med förbättrade förutsättningar för att arbeta förebyggande och främjande i hela grundskolan.

Det finns många tankar och idéer i gruppen kring hur det främjande och förebyggande arbetet kan utvecklas. Dels utifrån vad skolorna upplever och önskar men också vad som framkommer i de enkätundersökningar som genomförs och där eleverna får ge uttryck för sin situation.

Elevhälsan fortsätter att vara ett stöd för pedagoger och annan personal i skolan, så att de som är närmast eleverna har de verktyg de behöver för att eleverna ska uppleva trygghet och studiero. Det sker bland annat genom handledning, föreläsningar och praktiskt stöd av framförallt psykolog och kuratorer.